

18 Oktober 2026: Erediens – Ds Tjaart Venter

Opsomming

Ds. Tjaart Venter se sentrale boodskap is dat 'n gemeente werklik leef wanneer sy lidmate onder die heerskappy van die Heilige Gees staan. Hierdie lewe word nie bloot aan buitengewone geestelike verskynsels of indrukwekkende menslike prestasies gemeet nie, maar aan 'n gemeenskaplike belydenis dat Jesus die Here is, diensbaarheid deur uiteenlopende gawes, opregte liefde en 'n eenheid wat ook aan die nagmaalstafel sigbaar word. Hy ontwikkel dié boodskap vanuit 1 Korintiërs 12, 13 en 14, wat hy as 'n samehangende geheel behandel.

Die opsomming hieronder dek die beskikbare opname: die verwelkoming en inleiding, gebed, prediking en voorbereiding op die nagmaal. Die opname eindig terwyl hy nog oor die belewing van die gemeente se eenheid praat; die verdere verloop van die nagmaal en afsluiting van die erediens is dus nie daarin vervat nie.

1. Verwelkoming: 'n besondere geleentheid van eenwording

Ds. Venter begin met dankbaarheid vir die voorreg om saam met die gemeente te wees. Hy beklemtoon dat hierdie geleentheid aan God se genade en barmhartigheid te danke is. Hy verwys ook na die pad wat hy met Pierneefrand gestap het en na die besondere geleentheid waarop die gemeentes nou saamkom. Later in die boodskap word Valeria ook by name genoem.

Die blommerangskikking dien as 'n inleidende beeld van die gemeentes se eenwording. Volgens die verduideliking wat hy voor die diens ontvang het, is die rangskikking nie bloot dekoratief nie: die verskillende elemente beeld uit hoe mense saamgevoeg word. Met humor gebruik hy die agtergrond en helder blomme om die bydraes van die onderskeie gemeentes te belig. Hierdie beeld loop vooruit op die preek se hooftema: verskillende mense behou hulle besondere bydraes, maar vorm saam een gemeente van die Here.

2. Gebed: God is teenwoordig en steeds aan die werk

In die openingsgebed dank hy God dat Hy reeds teenwoordig is en die gemeente as't ware by die deure ingewag het. Dit is God wat hulle laat wakker word en in hulle die begeerte gewek het om die erediens by te woon. Die samekoms bevestig dat God nog nie met hulle klaar is nie: daar is steeds werk wat Hy in, met en deur hulle wil doen.

Hy bid dat die gemeente:

- ontvanklik sal wees vir God se Woord en die werking van sy Gees;
- toegerus en bekwaam gemaak sal word om in die krag van die Heilige Gees te leef;
- die waarheid van die Woord sal uitleef;
- gehoorsaam, getrou en toegewyd aan die Here sal bly.

3. Die kernvraag: Wanneer leef dit in 'n gemeente?

Ds. Venter vra of 'n gemeente se geestelike lewe hoofsaaklik herken word aan opspraakwekkende gebeure, soos spreek in tale, geloofsgenesing en ander buitengewone ervarings. Hy ontken nie dat die Heilige Gees só kan werk nie; die Gees is immers nie gebind nie.

Sy klem is egter dat daar ook in die gewone, daaglikse gemeentelewe ware lewe is wanneer lidmate onder die leiding en gesag van die Heilige Gees leef.

Die toets is dus nie bloot hoe indrukwekkend 'n gemeente voorkom nie, maar wie werklik oor sy lewe regeer. Vanuit dié vertrekpunt verduidelik hy hoe die Gees die gemeente se belydenis, onderlinge verhoudings, bediening en erediens vorm.

4. Een gemeenskaplike belydenis: Jesus is die Here

Vanuit 1 Korintiërs 12:3 verduidelik hy dat die eerste kenmerk van 'n gemeente onder die Heilige Gees se heerskappy die belydenis is: "Jesus is die Here." Deur die Gees se werking praat gelowiges Hom as't ware na en bely hulle saam wie Jesus is.

Hierdie belydenis is veel meer as 'n aangeleerde sin. 'n Kind kan die woorde herhaal sonder om die volle betekenis daarvan te verstaan. Om dit werklik te bely, beteken egter dat 'n mens erken:

- My hele lewe behoort aan Jesus.
- Hy is die Eienaar en Heerser van my lewe.
- Hy het die finale sê oor wie ek is en hoe ek leef.

Dit is ook nie 'n eenmalige verklaring nie. Die gelowige moet telkens weer met sy of haar hele menswees onder Christus se gesag leef. Die gemeente se eenheid begin daarom by 'n gedeelde verbondenheid aan dieselfde Here, eerder as bloot by menslike reëlins of 'n gesamentlike organisasie.

5. Een liggaam: Die doop en elke lidmaat se plek

Met verwysing na 1 Korintiërs 12:13 herinner ds. Venter die gemeente daaraan dat hulle deur die Gees tot een liggaam saamgevoeg is. Hy verbind dit aan die doop en vra dat lidmate opnuut sal nadink oor hulle insluiting in die Here se gemeente. Hy beskryf dit as God wat 'n mens reeds by die doop in die "muur" van sy gemeente inbou om nuttig en diensbaar te wees.

Hier maak hy 'n besondere punt oor kinders: hulle is nie bloot die kerk van môre nie. Hulle is reeds deel van die kerk en moet nou reeds as sodanig erken en begelei word. Daarom praat die gemeente nie net van belydende lidmate nie, maar ook van dooplidmate. Kinders moet binne die geloofsgemeenskap leer wat dit beteken om aan die Here en sy gemeente te behoort.

6. Verskillende gawes, maar almal tot voordeel van die gemeente

Ds. Venter keer terug na 1 Korintiërs 12:7: aan elkeen word 'n werking van die Gees gegee met die oog op wat nuttig is. Hy beklemtoon dat gawes nie hoofsaaklik vir persoonlike aansien bedoel is nie, maar tot voordeel van die gemeente en ter versterking van sy eenheid en samehorigheid.

Die liggaam as beeld

Paulus se beeld van die menslike liggaam verduidelik hoe die gemeente funksioneer. 'n Liggaam bestaan uit verskillende dele, elk met 'n besondere funksie. 'n Hand hoef nie 'n voet te wees nie, en 'n pinkie hoef nie die kop se werk te verrig nie. Tog dra elke deel tot die geheel by. Só het die gemeente ook uiteenlopende mense en gawes nodig.

Die Heilige Gees besluit self hoe Hy gawes uitdeel. Nie almal ontvang dieselfde gawes of verrig dieselfde bediening nie. Daarom behoort lidmate oop te wees vir die vraag waar en hoe die Gees hulle wil gebruik.

Twee houdings wat die gemeente skaad

Hy waarsku teen twee teenoorgestelde ingesteldhede:

- Meerderwaardigheid: om te dink jy weet alles, kan alles beter doen en behoort oor ander te heers.
- Minderwaardigheid: om te dink jy is te eenvoudig, onbelangrik of onbekwaam om enigiets tot die gemeente by te dra.

Albei houdings misken die Gees se werk. Geen lidmaat—ongeag ouderdom, geslag of vermoë—kan met reg sê dat hy of sy geen waarde, nut of betekenis in die Here se gemeente het nie.

7. Ontdek jou gawe deur in te skakel

Die preek beweeg vervolgens van die beginsel na die praktyk. Ds. Venter vra hoe iemand ooit sy of haar gawe sal ontdek as daardie persoon nêrens wil inskakel of meedoen nie. Sy klem val op deelname aan bestaande bedieninge, eerder as bloot op die teoretiese identifisering van 'n gawe.

Hy noem verskeie moontlikhede wat reeds in die gemeente bestaan:

- selgroepe en Bybelstudiegroepe;
- 'n Bybelskool;
- 'n nuut ontwikkelde koffieplek;
- kerklike maatskaplike dienste;
- ander vorme van uitreik en diens.

Die uitnodiging is dat elkeen sal ontdek waar hy of sy kan meewerk. Wanneer lidmate hulle gawes só gebruik, word hulle deur mekaar verryk, gevorm en opgebou. Dit help om 'n gemeente te vorm waarin mense weet: "Ek is tuis." Hy voeg by dat die Here se werk nie tot 'n kerkgebou beperk is nie; die omliggende gemeenskap sluit ook mense in wat die Here nog nie werklik ken nie.

8. Liefde maak die gebruik van gawes betekenisvol

Ds. Venter verduidelik waarom 1 Korintiërs 13 tussen die besprekings van gawes en gemeentelêwe in hoofstukke 12 en 14 staan. Dit is nie 'n losstaande, mooi gedeelte wat toevallig ingevoeg is nie. Liefde is noodsaaklik vir die regte gebruik van gawes en vir die behoud van die gemeente se eenheid.

Hy waarsku dat liefdeloosheid 'n gemeente kan vernietig. Iemand kan besondere geestelike vermoëns, uitgebreide kennis, groot geloof of selfs 'n uiterste bereidheid tot opoffering hê, maar sonder liefde word dit bloot geraas. Gawes en indrukwekkende optrede kan nie die afwesigheid van liefde vergoed nie.

Liefde bou op en bring volwassenheid

Liefde versterk die eenheid van gelowiges en laat hulle groei in begrip en volwassenheid. Ds. Venter verbind dit aan Paulus se beeld van die verskil tussen kinderlike en volwasse denke. Hy verwys ook na Filippense 1:9 en die verband tussen groei in liefde, kennis en onderskeidingsvermoë. Liefde help mense om te begryp waarop dinge werklik neerkom en om volwasse met mekaar om te gaan.

Die Gees is die bron van hierdie liefde

Die woorde “geloof, hoop en liefde” moet volgens sy uitleg nie van mekaar losgemaak word nie. Liefde moet die gemeente se geloof, hoop en sekerhede dra. Met verwysing na Romeine 5 herinner hy die gemeente daaraan dat God sy liefde deur die Heilige Gees in mense se lewens uitstort. Om hierdie liefde te verstaan en uit te leef, moet gelowiges dus op die Gees aangewese bly.

9. Orde en opbou in die erediens

In sy behandeling van 1 Korintiërs 14 beklemtoon ds. Venter dat die gemeente se samekomste tot opbou van mekaar en bewaring van die eenheid moet dien. Hy verwys na vers 40 en verbind ordelike gemeentelewe aan God se karakter.

Die erediens is daarom nie ’n ruimte waar individue bloot hulle vermoëns vertoon nie. Wat gebeur, moet die hele gemeente dien. Die Gees se werking, liefde, orde en onderlinge opbou hoort bymekaar.

10. Gemeentelewe is nie bloot menslike prestasie nie

Ds. Venter waarsku daarteen dat die gemeente se werk ’n demonstrasie word van wat mense self kan regkry. Die diepste betekenis van gemeentewees lê in die Heilige Gees wat mense aan die Vader en die Seun verbind en hulle as God se mense laat leef. Wat hulle beplan en doen, behoort uit hierdie verhouding voort te vloei.

Hy illustreer dit met ’n gesprek oor ’n predikant wat as “aan die brand” beskryf is. Sy teenvraag was of die gemeente ook aan die brand is. Daarmee beklemtoon hy dat geestelike entoesiasme nie tot die predikant of leiers beperk mag bly nie. Die hele gemeente moet deelneem aan die lewe en roeping wat God gee.

Hy spreek ook dankbaarheid uit vir toegewyde leiers en verwys na dié wat bevestig is en dié wat met hulle diens voortgaan. Hulle optrede, en dié van die gemeente, moet aan ander—ook aan mense wat die Here nog nie ken nie—wys dat God ’n lewende werklikheid is.

11. Die nagmaal as konkrete beleving van eenheid

Die boodskap loop uit op die nagmaal. Met verwysing na 1 Korintiërs 11 wys ds. Venter op die brood en wyn as sigbare, tastbare en selfs ruikbare werklikhede. Die een brood en een wyn verwys na die een Here Jesus Christus, sy liggaam en sy bloed. Deur die Heilige Gees het gelowiges saam deel aan Christus en daarom ook aan mekaar.

Hy vra dat die gemeente hierdie eenheid bewustelik sal beleef wanneer die nagmaal bedien word:

- Kyk na die diaken wat die brood en wyn bring en sê dankie.
- Erken dat julle saam deel het aan die bediening.
- Kyk die persoon langs jou in die oë wanneer die brood of wyn aangegee word.
- Besef dat julle saam deel het aan dieselfde Here Jesus Christus.
- Gee uitdrukking aan julle verbondenheid, byvoorbeeld deur 'n handdruk.

Die nagmaal word só die konkrete samevatting van die preek: verskillende mense ontvang saam, behoort aan een Here en word deur een Gees aan mekaar verbind. Die opname eindig terwyl ds. Venter hierdie voortgaande beleving van eenheid beklemtoon.